

Duminica

Organ de propagandă religioasă și morală.
Organ informativ al AGRU-lui din Eparhia
Maramureșului

Biroul de distribuire: Librăria Asociației
Sighet, Piața Unirii No. 25.

Prețul unui exemplar 2 Lei.

Redactor responsabil: T. Berinde

Abonamentul pe un an: 100 Lei.

Despre aceia cari nu se roagă

Continuare.

„Pot fi și fără de rugăciune“!

Vin apoi unii cu tâlcuiri și mai nostime.

— Adecă tu nu ai obiceiul de a te ruga?

— Drept vorbind nu. Nu-i simțesc lipsa, pot fi și fără de ea.

— Spune-mi pentru ce? Ești doară necredincios?

— Cum să fiu necredincios! Simplamintesuntnumai scutit de restricțiuni istorice.

— Cum ai spus? A fost foarte frumos. „Religiozitate scutită de restricțiuni istorice“. În mod fatal aceasta seamănă cu vorbele aceluia, pe care întrebându-l în spitalul de alienați: Ce-i cu tine? Doară nu ești nebun?

— Nu de loc. Sunt numai scutit de restricțiunile logice. Iar în ceea ce privește părerea, că nu simțesti necesitatea rugăciunii, — iartă-mi, — însă ești în prea mare rătăcire. Și că te-ai simți prea bine fără credință în Dumnezeu și fără de o religiozitate serioasă și că nici lipsa aceasta nu o ai simți — în privința aceasta încă ești în mare greșală. Zici că nu crezi în religia ta?

— Nu cred, pentru că nu pot să cred. În veacul al douăzecelea? Dar ce gândești? În epoca descoperirii forțelor naturii, în vremea avântului mehanismului?

— Cu un cuvânt, nu crezi în nimica?

— Nu eu!

— Ei bine. Dar în numărul de treisprezece?

— Apoi să știi, mărturisind sincer, de acest număr am respect. Atît de mult am fost speriat cu el... e un simț neplăcut... și apoi, în urma urmelor cine știe?..

— Dar mâța, care a trecut adăunăzi în curmeziș drumul tău, înaintea ta?

— Și asta-i drept: de atunci nici într'o întreprindere nu-i noroc.

Iată așa se prezintă omul, care nu crede în nimic.

— Dar femeia?

— Întreb pe una. Într'adevăr, nu te rogi lui Dumnezeu? În adevăr nu crezi în religia noastră?

— Nu. N'am lipsă de ea. Nu cred nici în rugăciune, în mărturisire, nu cred nici în biserică.

— Adecă cu un cuvânt nu crezi nimic.

— Zău că nu!

— Dar atunci, ieri pentru ce ai fost la vrăjitoarea din stradă...?

— Oh te rog, aceasta e de-a-totului altceva! Semnele acele din palmă, sunt infalibile. Eu vă spun. Intocmai cea ce

mi-a prezis țiganca din cărțile de joc, acelea mi-a zis și prezicătoarea. Trebuie numai să găsec trifoiul cu patru frunze, după care umblu deja atît de mult!

— Am înțeles că adăunăzi îți-ai muștrat felia și?

— Firește că am muștrat-o. Coboară scara, poate cădea și își frânge piciorul ori mâna. Cum poți fi — îi spun, — atît de ușuratică, — ca să pleci de acasă, fără de medalia la gât?

— Cu un lăntușor frumos? Doară cu medalia Preacuratei Vergurei Maria?

— Pentru lumea asta! Doară nu pot crește din copila mea o ipocrită.

— Dar atunci, ce importanță are să aibă lăntușorul pe gât, când pleacă de acasă?

— Pentru că pe acel lăntușor e potcoava cea mică, ce aduce noroc.

— Și este adevărat, că nu numai tu nu umblai la biserică, dar nu lași să meargă nici servitorimea?

— Oh! I-ași lăsa cu toată plăcerea, dacă ar avea vreme. Însă nu au nici un minut liber. Și ieri aplecat bucătăreasa la piață și s'a întors din drum că a uitat ceva acasă. Bine înțeles că am ieșit: Auzi, cum ai putut să faci așa

ceva? A se întoarce din drum? Doară nu știi că aceasta înseamnă o mare nenorocire? Să îți bine în minte, nu cumva să te mai întorci vreodată. Mai bine să faci drumul de două ori... Ce vorbești? Că aceasta ar însemna două oare de întârziere? Și dacă ar face patru? Îți opresc pentru totdeauna, să te mai întorci! Eu îți spun, cei nenorocire, este nenorocire.

Iată așa vorbește o femeie, — fie chiar doamnă, — care nu crede în nimic și nu are lipsă de rugăciune.

Oare nu sunt exagerări, acele ce le amintim aici? Întru atâta nu, încât am mai putea enara de zece ori mai multe cazuri similare, la fel întâmplare și de obște cunoscute în dovedirea afirmațiunii, că aceia cari nu se vreau ruga și nu cred în Dumnezeu — în ce și câte feluri de superstiții cad și cred.

Poliția Londrei, în anii trecuți a instituit o secție de totului specială. Și până atunci, avea o secție pentru urmărirea „păcătoșilor intelectuali“, pentru cei ce „abuzau cu valuta“ și altele. Nu avea însă ce s'a instituit acum, pentru cazuri de: „înșelăciuni metalizice“. Cumcă gangsterii,

— răufăcători iscușiți, neînfricoșați și inarmați, — dădeau mult de lucru oamenilor dela Scotland Yard, — poliția secretă a Angliei, — nu ne miră. Dar ca să activeze la Londra o societate cu denumirea „asociația adoratorilor diavolului” abia ne vine să credem. După ce i-a descoperit poliția, s'a stabilit, că erau membrii din așa numită societatea mai bună, cu situații materiale eminente și aceștia au executat programul întocmai dela început până la sfârșit din prostii amefitoare, ce era ceremonia adorării diavolului. În cluburi elegante nocturne au convenit acești oameni și se postau în cerc îndoit. Unul a recitat lauda diavolului, ceilalți cădeau în extez. Poliției însă nu numai aceștia i-au dat de lucru, ci și diferite categorii ai spirițiștilor, cabaliștilor, mârșogilor, fermecătorilor secreți, precum și maieștrilor magiei negre și învățăceii lor fanatici. Și câte prostii nu s'aplecați toți aceștia ca să primească de bune învățăturile lor! Câți bani nu risipești, pentru așa ceva! De fapt: acolo unde încetează credința religioasă, incolțește buruiana credințelor deserte.

Aviatorii sunt oameni destul de moderni. Și câte unii dintre dâșii, cât sunt de superstițioși. Nu ar pleca în zbor, fără ca să nu fie lângă ei în avion, amuleta, — „obiectul apărător de ori ce pericol” în puterea căruia cred orbii. Și oare ce sunt aceste obiecte? Unul ia cu sine o ghiară de leu; altul un dinte de vulpe; al treilea o broscuță festoasă; al patrulea o monedă de aur, în valoare de 5 dolari; al cincelea o mătă neagră, cu ochi albaștri; al șaselea

zugrăvește pe fereasta avionului niște litere secrete, înainte de ce pleacă.

La fel și automobiliștii, — șoferii, — sunt oameni de-a-totului moderni. Și totuși uitați-vă numai dela ce fel de figuri așteaptă ei să fie ferți de accidente? De niște figuri schimonosite, spărietori de păsări, păpușe desfigurate, ce le agață cu acest scop, pe fereasta automobilului.

Trebuie să cred în Dumnezeu, pentru că din contră omul, făcut pe chipul și asemănarea lui Dumnezeu, se desfigurează în modul cel mai ridicol.

E o prezicere, de-a-totului modernă, munca prezicătorilor celor din ceai, la New-York, cari din ceaiul, ce a lăsat clientul în ceașca spun viitorul. Sunt ceainării elegante, unde în prețul ceaiului este cuprins și onorariul prezicătorului. Este de observat, că nu numai servitoarele naive cercetează aceste ceainării, ci chiar și directori de bancă, mari comercianți și senatori.

Înainte de câțiva ani, a căzut victimă unei groaznice nenorociri, o actriță vestită, cunoscută în lumea largă: vâlul ei s'a sucit de roata automobilului și a zugrumat-o în câteva clipe. O doamnă a cumpărat acest vâl, pe un preț de 40.000 franci, și o poartă, cu un fel de cucernicie, de câte ori se joacă în cărți la Monte Carlo, crezând că acest vâl îi aduce noroc.

Și mie'mi place să privesc văzduhul instelat, însă pe lângă aceasta cunosc și granițele insufletirii. Mulțimea și mărimea miliardelor de stele și armonia lor, îmi descoperă puterea și înțelepciunea ne mărginită, al aceluia, din al Cărui gând unic, au fost chemată la ființă acești călători gigantici, ai ceriu-

rilor și au fost croite cursurile lor, — nu sunt însă dispus a accepta, că situația stelelor ar decide asupra sorții mele omenești și cumcă viitorul fiecărui om, atât soarta rea cât și norocul, ar fi scrise în stele și că numai de un astrolog, cu nume tainic și de cuvintele lui mistice, am avea lipsă, ca să cunoaștem întreg viitorul nostru.

* * *

Asfel ne glăsuiesc în realitate aceia, cari nu sunt obșnușiți cu rugăciunea.

Tu nu ai obiceiul ca să te rogi, pentru că „nu ești cerștor” pentru că „nu ai lipsă de rugăciune” tu te încrezi numai în brațele tale vâjoase, în mintea ta rațională, în planurile tale prezice...

Nu ai auzit oare, despre grecii din antichitate, cari înainte de ori ce întreprindere a lor mai importantă, au adus jertfe dumnezeilor lor? Iată aceștia cât de bine știau că cât de îngust și mic este cercul activității noastre, în lăuntrul căruia putem combina pla-

nurile noastre și recunoașterea sinceră și supunerea noastră în fața lumii nevăzute, împreună cu urmarea îndemnurilor primite cu inima deschisă, ne ajută mai mult în ajungerea bunului rezultat, decât ori ce prevedere, fie cât de circumspectă și energia cât de perseverantă. Da! Și acestea sunt valabile pe toate terenurile vieții: în politică, în economie, în arte, în justiție și în vindicarea bolnavilor.

Ceaa, ce e respirația vieții tupești, aceea este rugăciunea vieții sufletești. Dacă omul, din orice cauză nu poate respira în mod normal, îndată se ivesc conturbări și confuziuni în funcțiunea organismului, iar dacă respirația a încetat complect, se prezintă moartea. Astfel și în viața spirituală cauzează conturbări serioase dacă cineva se declină dela viață cu rugăciuni. Iar cel, ce îl neglijează de a totului, la acela mai curând ori mai târziu, se prezintă moartea sufletească.

Precum ne rugăm, așa trăim, Precum am trăit, așa vom muri. Și precum am murit, așa vom rămânea în vecii vecilor.

După Dr. T. Tóth

Figuri din Maramureșul unit cu Roma

Dr. Gheorghe Bilașco

profesor universitar

În vara anului 1926, ca o veste fulgerătoare ne-a venit știrea, că „badea Gheorghe” nu mai este între cei vii, tocmai când era delegat de guvern se reprezintă știința medicală română la Congresul Internațional al Medicilor din New-York.

Lumea nu voia să creadă că acest stejar, organism atletă putut să fie repus cu atâtă iuțeală. O mică petricică, cât un grăunte de linte, i-a vătămat piciorul cauzând o rană, care cu repeziciune inveninând sângele, a doborât la pământ pe acela, care era ca un prototip al sănătății și puterii fizice. Zădarnice au fost toate încercările științei și râvna celor mai învățați medici de a-l reținea pentru

viață, puterea morții a biruit și a smuls dintre noi pe acela, care a fost mândria noastră. În arborarea steagurilor negre pe clădirile prefecturii, primăriei ș. a. au vestit cu jale, că știrea dureroasă despre încetarea lui din viață este adevărată.

Așa scria „Duminea” noastră cu data de 1 August 1926, — No. 31, acum au trecut treisprezece ani.

Bilașco Gheorghe, cunoscut cu numele popular „badea Gheorghe” s'a născut în comuna fruntesă Petrova, — județul Maramureș, — unde s'a eflat în anul 1890 un ban de bronz de al lui Traian, cu inscripția: „Via Traiana”.

Părinții lui au fost țărani cu

situație bună, descendenți ai familiei nobile de Petrova, cari stăpâneau moșiile: Petrova, Leordina, Repedea și Poienile de sub munte. Aceasta familie n cursul veacurilor a dat mulți bărbați destoinici, recunoscuți și în afară de hotarele Maramureșului. Așa Gheorghe de Petrova în anul 1667 era căpitanul cetății Tokai. Apoi Colonelul Petrovan în armata română a câștigat merite neperitoare la Plevna; Gavrilă de Petrova, care fiind trimis în anul 1767 din partea județului la garda imperială la Viena, a stat la curtea împărătesei Maria Theresia timp de 10 ani la Viena.

Lățindu-se membrii familiei mulți erau dintre dâșii aleși de vice-comiși (subprefecți) în secolii XVI și XVII. Pentru a se deosebi, membrii familiei își luau diferite numuri, cum sunt: Bilașco, Filipciuc, Gaboran, Mihalca, Popan șcl. Pe creanga feminină, sunt intrudite cu familia Petrovan, familiile Man, Pop, Jaga, Mihalyi, Mareș, Dunca și multe alte familii.

Bunicul doctorului Gheorghe Bilașco a fost Grigore, căsătorit cu Deac Năstuța, iar tata lui asemenea Gheorghe, zis Lupșac, om de mare autoritate, primcurator bisericesc, sub conducerea lui s'a zidit biserica de piatră, — după ce biserica cea de lemn, din 1678 a ars în anul 1856 în Sâmbăta lui Lazar, — la fel și școala confesională gr. cat. și casa parochială. Mama doctorului Gh. Bilașco era Maria Mihalca a Onciului.

Școlile primare le-a făcut în comuna sa natală. Clasele inferioare liceale, la Liceul Părinților Piarști din Sighet, unde elevilor români — de cari nu erau decât numai gr. catolici — religia și limba română au fost predate de profesori preoți români. Cele patru clase liceale superioare și bacalaureatul le-a

IMPREUNA CU BISERICA

Și a fost când năvălea mulțimea la el, ca să auză cuvântul lui Dumnezeu, el era lângă lacul Ghenizaretului.

Și a văzut două corăbii stând lângă lac și pescarii, ieșind din tr'insele, spălau mrejele.

Și suindu-se într'o corabie, care era a lui Simon, l'a rugat

pe dânsul să o depărteze puțin de la pământ; și sezând învăța pe popoare din corabie.

Iară după ce a încetat a grăi, zis-a către Simon: „depărtează-o la adânc și aruncați mrejele voastre spre pescuit”.

Și răspunzând Simon, i-a zis lui: „învățătorule toată noa-

plea ne-am trudit și nimica nu am prins, dar după cuvântul tău voi arunca mreja”.

Și făcând așa prins-au mulțime multă de pești și se rupea mrejea lor.

Și a făcut semn soțiilor săi, cari erau într'altă corabie, ca să vie să le ajute. Și au venit și au umplut amândouă corăbiile, încât se afundau.

Iară Simon Petru văzând, a căzut la genuachii lui Isus, zicând: „ieși dela mine, căci om păcătos sunt eu Doamne!”

Petrucă îl cuprinsese pe el sperimă și pe toți cei ce erau cu dânsul de vânzarea peștilor cari prinsese.

Așisderea și pe Iacob și pe Ioan, feciorii lui Zevedeu, cari erau soții lui Simion. Și a zis Isus către Simon: „nu te teme! De acum vei vâna oameni”.

Și scoțând amândouă corăbiile la pământ, lăsând toate au mers după el.

Luca 5, 1—11

făcut la Liceul Reformat din Sighet. În continuu este primul între conșcolarii săi.

Avea înclinare pentru preoție însă Providența divină, i-a prevăzut o altă carieră și s'a înscris la Universitatea din Budapesta, la facultatea de medicină, unde era socotit ca unul, dintre cei mai studioși elevi.

Ca student Universitar activează în cadrele societății „Petru Maior” având funcția de econom și este membru în comisia literară. Ținea contact continuu cu tineretul român.

Să specializează în mai multe ramuri ai științei medicale, dar se oprește la stomatologie.

A profesia, ca medic dentist începe îndată după obținerea diplomei de doctor și satisfacerea obligamentului militar, pe la anul 1887 chiar în Budapesta.

În acea vreme se înființează în Buda Colegiul Franz Josef in, o școală și internat pentru educarea tineretului aparținând clasei sociale mai bune, instituție similară Teresianului din Viena, fondată de Impărăteasa Maria Theresia.

Dr. Gheorghe Bilașco ca medic dentist începător, în urma intervenției făcută de regretatul episcop Mihail Pavel, care nici când nu a uitat legăturile cele ce avea în calitate de Vicar în

Maramureș — este numit la acest Colegiu de medic dentist și profesor.

Face astfel cunoștință cu părinții elevilor săi, și prin aceștia cu o considerabilă parte a societății elite din Budapesta, câștigă o clientelă aleasă, devine celebru. El totuși rămâne același om, mândru că este român — mulți îl țineau chiar drept spaniol, — prea simțat, apreciat, pentru calitățile cu care era înzestrat și nobleța inimei și în purtare.

Situația aceasta favorabilă și firea lui nobilă, moștenită dela moși și strămoși l'au îndemnat să nu fie numai profesor ci deodată și părinte iubitor, pe cum cu adevărat a și fost. Era prietenul, îndrumătorul și părtinitorul binefăcător al tinerimei. Un mecenat fără un pic de pretenție, umil, darnic din întregul inimei sale. Și nu numai la Budapesta, unde ținea în evidență nu numai pe cei, cari nu aveau nici un sprijin de undeva, ci încă și pe aceia cari deși din familii bune, suferau încontinuu de crize financiare „momentane”. Și a continuat în acest fel și la Cluj.

Dr. Gheorghe Bilașco ținea legături neîntrerupte cu Blăjii și Metropolitanul Victor, nu numai ca doi maramureșeni, dar și

în urma legăturilor familiare prin familia Petrovan.

Araze ori își întrerupea praxa și atunci numai să petreacă câteva zile cu părinții, frații și rudele la Petrova, — având la casa părintească o cameră aranjată pe seama fiului d'istins, totdeauna gata ca să-l primească. — însă el și acolo era asaltat de cei suferinzi cari îi cereau ajutorul.

Ca să se poată însă desvolta și ca să poată realiza ceea ce a realizat acest maramureșan, cu o desăvârșită pregătire științifică și mai presus de toate cu o putere de muncă neobișnuită, a trebuit ca să simțească libertatea nestânjenită de preocupări, nu totdeauna prielnice.

Părăsește Budapesta și se stabilește la Cluj.

Își desăvârșește cariera, ajungând profesor Universitar în specialitatea de stomatologie, după ce trece în mod erarhic ca preparator, asistent, docent în secțiile de anatomie și chirurgie, iar în cele din urmă ca șef de lucrări în secția stomatologică, unde se specializează și rămâne cu aceasta ramură a medicinei, — ajungând profesor.

Lăsăm însă să vorbească Domnul Profesor Dr. Jacobovici, indiscutabil cu mult mai competent decât noi, în aprecierea

celui care a fost Dr. Gheorghe Bilașco, ca inițiatorul, întemeietorul și realizatorul Clinicii Stomatologice din Cluj, cu o astfel de operă impunătoare prin măreția ei covârșitoare și prin importanța și necesitatea ei socială.

În „Buletinul Asociației generale a medicilor Stomatologi din România” Anul I. No. 1—2.

Ian.—Febr. 1939 într-un articol consacrat memoriei Prof. Bilașco scris de dl. Dr. George Desliu și primit din bună voință dlui Dr. med. H. Weschler cel în următoarele:

Bilașco prin firea lui, prin educația lui în lumea universitară, a fost din prima zi, ceea ce trebuie să fie magistrul, adică pe deoparte omul, care dă altora în formă vie cunoștințe, pe de altă parte omul, care prin viața sa publică și profesională este pildă vie a celei mai grele și mai pline răspunderi profesionale.

Ca profesor, Bilașco își pune tot sufletul, pentru ca tot ceea ce dănsul a adunat într-o viață de om, să treacă celor veniți să se împărtășească. Entuziasmul pentru catedra lui îl făcuse un luptător neobosit, pentru ridicarea primei catedre românești de Stomatologie la nivelul pe care îl visa dănsul. Grijă aceasta l-a urmărit zi de zi, ceas cu ceas. Deseori cursurile erau întrerupte, de dorința de a se auzi ceea ce dănsul vroia să realizeze și munca nu i-a fost zădărnice. Din nimicul pe care l-a găsit, a lăsat un local înzestrat cu tot ce trebuie unei bune școli. Ar fi voit ca din fiecare elev să facă un apostol al specialității sale. Căldura sufletului său a atras pe mulți în jurul său și numai mulțumită lui și într-un timp atât de scurt, putem număra zeci de stomatologi, cari fac cinste lui Bilașco și Facultății noastre. Dar Bilașco n'a fost numai ocrotitorul elevului, ci el și-a întins sprijinul și asupra celui ce părăsea școala.

În dentică mentalitatea medievală mai persista. Sunt și azi oameni, cari cred, că dentică nu este o ramură a medicinei, ci o mică practică pe care o poate face oricine, oriunde și oricum.

Bilașco omul muncii și cinstei, s'a ridicat cu toată puterea în contra acestor îndrăzneți. Lupta a fost din cele mai grele. Medicii

stomatologi nu erau organizați. Lupta este grea, fiindcă se ducea cu niște oameni, cari găsesc totdeauna mijlocul să intereseze pe politicieni.

Legea pentru practica dentară se votează cu toate protestările lui Bilașco, la care se asociază întreg corpul medical. O comisie numită de Ministerul Sănătății, interpretează în așa mod legea, încât se produce cel mai rușinos târg care s'a pretrecut vreodată în analele administrației noastre sanitare.

Bilașco nu dezarmează și o nouă lege impune revizuirea, care dovedește nemai pomenite fapte petrecute cu ocazia aplicării primei legi.

Dar munca titanică a Prof. Bilașco, ca împlănit și organizator, nu-l deturmează de la lucrări științifice de valoare, unde calitățile sale de observare și critică, cum și cultura sa solidă, ies în relief.

Astfel apar publicațiile: „Incerări de transplantări dentare cu considerațiuni la replantări” — „Studii asupra diferitelor anestezii întrebuințate în Stomatologie” — „Anestezia locală” — „Anomaliile arcadei și articulațiilor dentare” — „Hemoragiile banale și hemoflice ale gurei” etc. etc. Care formează un neprețuit mănunchi de opere didactice și științifice, ale cărei lumini se reflectează adesea în literatura de specialitate a apusului.

Către acest elogiu încă mai adaugă Dl. Dr. George Desliu, în același Buletin următoarele:

„La acest merit de seamă al marelui dispărut, se adaugă și meritul necontestat al unei strălucite cariere științifice, care a dat o aureolă în personalitatea Prof. Bilașco, creindu-i un prestigiu care a mers crescând și grație căruia a găsit tot sprijinul realizărilor menționate. Opera este și rămâne indisolubil legată de numele lui Bilașco”.

Ce să mai spunem noi în caracterizarea aceluia, care a fost tipul maramureșenului ieșit în lume!

Viața i-a fost o muncă continuă și roditoare, dezvoltată întocmai conform principiilor bisericii sale unită cu Roma, de unde se trage împreună credința și noblețea sufletească, puse în serviciul lui Dumnezeu, omenirii și al neamului

Dispozițiile-i testamentare sunt în congruență cu faptele-i altruiste din viața lui petrecută pe pământ.

Încă în anul 1916 redacteză un testament în prezența regretatului episcop Dr. Vasile Hossu, în care toată averea considerabilă lasă metropoliei dela Blaj, cu scopul de a înființa o școală confesională gr. catolică în Petrova și burse pentru români tineri greco-catolici.

A murit creștinește, împărtășit cu cele sfinte la 22 Iulie 1926 la Cluj, tocmai când era delegat din partea guvernului să reprezinte știința medicală română la Congresul medical Internațional la New-York.

Corpul neînsuflețit a fost transportat la comuna sa natală Petrova, unde s'a săvârșit ceremonialul religios în ziua de 25 Iulie 1926.

După sfârșitul ceremonialului funebru, la care era delegatul Preașfinției Sale Episcopului — atunci încă numai al Gherlei

a asistat Vicarul său foraneu, cu 16 preoți — și au vorbit: deputatul Dr. G. Juga, în numele partidului național, al cărui membru întransigent fără pretenții a fost până la moarte; prim-medical Dr. Alexandru Bălin, din încredințarea Asociației medicale; tânărul student universitar Ștefan Bălea, ca reprezentantul cercului stud. acad. județan vorbind către patronul tinereții, Păr. paroh Vlăd Darie, ia iertăciunile obișnuite, în fine primpretorul plasei Dr. Vasile Filipciuc făcând panegiric. Este de remarcat pe toți oratorii pe lângă funcțiunile ce ocupau și reprezentau, erau deodată cu toții și membri marelui familii al Petrovenilor consăngenisaucumnați reprezentând aproape tot Maramureșul.

După acestea repausatul a fost astrucat, brujii au căzut jalnic pe sălaș. Și oare azi cine îl mai amintește? Cine îi urmează? Prin vorbe? Prin fapte?

Contrast...

Orizonturile s'au întunecat. Bubuituri de tunuri, făcănături de mitralieră, suneții înfundat al motoarelor avioanelor se amestecă într-o înfiorătoare muzică cu strigătul celor căzuți pe câmpul de jertfă al unei civilizații de distrugere. Săptămâni „eroi necunoscuți” ai unei lumi ce și-a greșit calea spre destinul său! Și totuși: același semn al sf. Cruci care s'a arătat lui Constantin cel Mare își împrăștie și azi — cu mai multă putere — razele binefăcătoare, dând balsam și imbold celor care-o primesc. „În acest semn vei învinge!” Înțelegi creștinule? Se pare că mulți nu înțeleg. Se sbat, se frământă, se luptă, dar... fără Crucea lui Christos. Nu e de mirat dacă „crucea necazurilor” îi strivește sub greutatea ei.

În acest tablou întunecat de fiorurile morții, ici-colo, țâșnesc focare de adevărată strălucire a credinței creștine, răspândind în suflet încredere față de viitor.

Impunătoarelor pelerinaje dela Bixad și Moiseiu i-a urmat Dragomireștii. Glasul servului lui Isus, Păr. Cosma Gh, a adunat credincioșii în număr considerabil la umbra răcoritoare a Crucii a cărui Înălțare s'a serbat în 14 Sept. c. Bătrâni, tineri, bărboși, copii, copile au așteptat încă din seara de 13 Sept. — împinși de spiritul credinței — să soarbă puteri noi pentru înfruntarea necazurilor

și durerilor cu cari viața îi împărtășește. Trebuia să se săvârșească Calea Crucii. Se întunecase. La fiecare stațiune era aprinsă o lumânare. Din când în când țipătul cucuvelei din turnul bisericii străbătea întunecul, vârându-și un fior în inimă. În liniștea mortală care se lăsase peste sat doar murmurul mulțimei adunate se mai auzea. Pornim... Suntem cu 2000 ani în urmă, pe drumul Golgotei.

În ziua de 14 Sept. pacea cu Dumnezeu ne cuprinsese în vâlul ei. Eram alții, într-o altă împărăție. Departe, în zările albastre ale nemărginitului, întrezăream situația și numele împărăției: „Pax Christi in regno Christi”. Se săvârșea supremul sacrificiu: jertfa liturgică. Isus a venit în mijlocul adoratorilor săi. S'a apropiat, ba mai mult s'a dat ca nutremânt unui număr de 1289 suflete. Ingenunchiați, cu feța radiatoare, înconjurați de eureola darurilor divine, mulțimea L-a primit cântându-i imnuri de mărire. Din sf. Eucharistie, Isus a zâmbit blând tuturor deschizând inimile pentru a lăsa să se reverse în ele valuri de iubire cerească.

Războiul își cântă triumful peste hotare. La noi acordurile divine ale păcii creștinești se împrăștie în atmosfera de toamnă. În aceste clipe să întonăm cu toți: „Mărire întru cele de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire”